

Tehtäviä uhanalaisuusteeman käsittelyyn

Tämä tehtäväkokonaisuus on suunniteltu käytettäväksi yhdessä *Suomen luonnon uhanalaiset* – esityksen kanssa ja uhanalaisuusteeman laajempaan käsittelyyn. Osa tehtävistä on lyhyitä ja ne sopivat PowerPoint -esityksen yhteyteen. Osa on laajempia projektimaisia tehtäviä, joiden avulla teemaa voi käsitellä syvemmin esimerkiksi osana monialaista oppimiskokonaisuutta.

Materiaalikonaisuuteen kuuluvat *Suomen luonnon uhanalaiset* – esitys ja sen muistiinpanot, *Sanoja uhanalaisuudesta* – sanaselityskortit sekä *Ole hyvä naapuri uhanalaisille* – huoneentaulu. Lisäksi voit hyödyntää WWF:n verkkosivujen lajiesittelyjä wwf.fi/elainlajit.

Lisää oppimateriaaleja löydät osoitteesta wwf.fi/opetusmateriaalit.

Lyhyitä tehtäviä

1. Väittämät ja oma mielipide

Tässä tehtävässä tilaan tehdään jana (esimerkiksi maalarinteipistä), jonka toinen pää tarkoittaa ”samaa mieltä” ja toinen ”eri mieltä”. Opettaja kertoo väittämän ja oppilaat menevät janalle siihen kohtaan, mitä mieltä ovat ko. väittämästä. Oppilaat perustelevat paikkansa lähellä olevalla tai pienessä ryhmässä kaikille. Opettaja voi myös kysyä ääripäissä olevilta oppilailta, miksi ovat valinnut seisoa juuri siinä kohtaa ja miten he perustelevat mielipiteensä.

Esimerkkiväittämiä:

- Itämeren suojelu on valtion ja kuntien tehtävä, ei yksityisen ihmisen.
- Tiede ja teknologia pystyvät ratkaisemaan ympäristöongelmat.
- Ympäristönsuojelu on ihmisen suojelua.
- Olen valmis tinkimään omasta elintasostani metsien suojelun hyväksi.
- Eliölajien ja niiden elinympäristöjen suojelu on mielestäni yksi tärkeimmistä asioista.
- Jos rahaa käytetään tarpeeksi luonnonsuojeluun, uhanalaiset lajit selviävät.

2. Sanaselityspeli

Tulostakaa ja leikatkaa irti *Sanoja uhanalaisuudesta* – tiedostossa olevat sanalaput. Jakautukaa muutamaan joukkueeseen. Jokaisesta joukkueesta tulee vuoron perään yksi selittämään pinkasta nostamaansa sanaa siten, että ko. sanaa ei saa sanoa. Joukkueet yrittävät arvata, mikä sana on kyseessä. Sanan oikein arvannut joukkue saa sanalapun itselleen ja voi tarvittaessa selittää, mitä ko. sana tarkoittaa (ja miten se liittyy uhanalaisuuteen). Jos aikaa on ja kaikki sanat ehditään selittää, voitte lopuksi laskea laput ja julistaa voittajaksi eniten sanoja arvanneen ryhmän.

HUOM. Mukana lapuissa on myös vaikeita sanoja. Ota sanaselityspeliin mukaan opetusryhmäsi ikätasolle sopiva kokoelma sanoja.

Vinkki: Lappuja voi käyttää myös käsitekarttojen pohjana. Voit valita muutaman keskeisen sanan ja laittaa ne laatikkoon. Ryhmät nostavat yhden sanan/ryhmä ja ottavat sen lähtökohdaksi käsitekartan tekemiseen. Lopuksi ryhmien käsitekartat käydään läpi ja etsitään yhtäläisyyksiä.

Laajempia tehtäviä ja projekti-ideoita

3. Suojelutoiminta käytäntöön

Tulostakaa WWF:n nettisivuilta *Ole hyvä naapuri uhanalaisille* – huoneentaulu.

Huoneentaulun tarkoitus on antaa konkreettisia ohjeita ja ideoita, miten jokainen voi toimia uhanalaisten lajien suojelemiseksi.

Huoneentaulun voi ottaa käyttöön oman luokan lisäksi myös koko koulun osalta.

Tehtävät:

- Tehkää huoneentaulussa mainitut asiat tutuksi koulussa. Laatikka jokaisesta esimerkiksi kuvitus, vetävä mainoslause tai tietoisuus. Voitte esittää toimintaohjeet myös pikkunäytelminä.
- Etsikää jokaiseen huoneentaulun kohtaan joku käytännön esimerkki, elinympäristö tai laji, joka hyötyy tästä toimesta. Laatikka askel askeleelta etenevä kaavio siitä, miten nämä toimet ovat yhteydessä kyseisen lajin elämään.
- Laatikka huoneentaulun pohjalta vinkkisivusto koulun nettisivuille. Järjestäkää luokille kilpailu siitä, montako uutta vinkkiä ne saavat laadittua aiheesta.
- Ottakaa yksi taulun esittelemä toimintatapa kerrallaan työn alle ja toimikaa sen mukaan yksi viikko.

Kirjoittakaa kokemuksia ja onnistumisia viikon varrelta muistiin. Voitte julkaista kokemuksenne esimerkiksi blogiteksteinä koulun nettisivuille, tai koulun infotaululle.

4. Uhanalaisten lajien esittely

Uhanalaisuusluokituksen avulla voidaan arvioida, mikä laji on suurimmassa vaarassa hävitä maailmasta. Ottakaa tarkemmin selvää uhanalaisista lajeista ja niitä uhkaavista tekijöistä.

Jakautukaa pareihin, ja jakakaa jokaiselle parille oma Suomessa elävä uhanalainen laji.

Lajeja löydätte esimerkiksi osoitteista wwf.fi/elainlajit tai laji.fi. Tehkää lajistanne juliste ja kirjoittakaa siihen lajista seuraavat tiedot:

- Mikä on lajin uhanalaisuusluokitus?
- Millaisessa elinympäristössä laji elää?
- Elääkö se samassa paikassa ympäri vuoden vai tekeekö muuttomatkan?
- Mikä on sen ravintoa?
- Milloin se lisääntyy?
- Elääkö se yksin vai ryhmässä/ harvassa vai isoissa ryppäissä?
- Suosiiko se kylmää vai lämmintä ilmastoa?
- Mikä uhkaa lajia ja miksi se on uhanalainen?
- Miten lajin elinoloja voisi parantaa?

5. Ääni uhanalaisille eläimille

Mitä asiaa ja ohjeita uhanalaisilla lajeilla voisi olla ihmisille, jos ne pystyisivät kanssamme kommunikoimaan?

- Etsikää esimerkiksi WWF:n nettisivuilta tietoa eri lajien uhanalaisuuden syistä. Tehkää muutaman ruudun sarjakuvia eri lajien elämästä, ja laittakaa ne koulussa esille.
- Voitte eläytyä valitsemanne uhanalaisen lajin elämään ja kirjoittaa pidemmän kirjeen tai viestin, jonka tämä laji voisi ihmisille lähettää.
- Uhanalaisista lajeista ja niiden elämästä voi tehdä runoja seuraavalla kaavalla: Unelmoin että xx, missä, mitä tekemässä, millä tavalla. Esimerkiksi: Unelmoin että olen susi, tunturikoivikon suojissa, lymyämässä, kenenkään näkemättä.

6. Lajiuutinen: Mäyrällä menee hyvin!

Ottakaa selvittääksenne yhden lajin tilanne Suomessa/maailmalla ja muokatkaa selvityksenne uutisen muotoon. Uutinen voi olla esimerkiksi lööppiteksti lyhyen kuvauksen kanssa, uutismainen aamunavaus tai pidempi uutisteksti kuvan ja kaavioiden kanssa. Muistakaa, että hyviä uutisia tarvitaan myös! Laittakaa valmiit uutiset esille koulun infokanavalle tai paperiversioina käytävälle.